

Nuori on jälkihuollon asiakassuunnitelman tähti -Hyvän jälkihuollon asiakassuunnitelman check list

1. Jälkihuollon sosiaalityöntekijä/sosiaaliohjaaja ottaa yhteyttä nuoreen ennen asiakassuunnitelmaa ja kysyy, keitä asiakassuunnitelmaan kutsutaan ja mitkä asiat ovat nuorelle juuri nyt tärkeitä.
2. Nuori valitsee, keitä asiakassuunnitelmaan osallistuu. Työntekijä tukee nuorta valinnoissa ja kertoo vaihtoehdoista lupaa pyytävällä työotteella.
3. Asiakassuunnitelma voi rakentua myös pienemmistä osista, jos suuremmat neuvottelut eivät ole nuorelle sopiva tapa työskennellä.
4. Mitä enemmän asiakassuunnitelmaan osallistuu verkostoa, sen paremmin se valmistellaan yhdessä nuoren kanssa.
5. Asiakassuunnitelmaan osallistujat huomioivat nuoren taustan ja vahvistavat toiveikkuutta sekä nuoren omaa päätöksentekoa.
6. Jälkihuollon sosiaalityöntekijä/sosiaaliohjaaja puhuu kunnioittavasti mahdollisista haasteista ja kertoo lupaa pyytävällä työotteella vaihtoehdoista.
7. Asiakassuunnitelmaan varmistetaan tavoitteiden inhimillisyydestä. Vaikeat kokemukset voivat vaatia aikaa sulatteluun.
8. Asiakassuunnitelmassa yhdistellään nuoren ja hänen läheistensä kokemukset ja asiantuntemus sekä työntekijöiden asiantuntemus nuoren elämän rakennuspuiksi.
9. Asiakassuunnitelmassa kerätään tietoa nuoren itsensä käyttöön.
10. Asiakassuunnitelmassa huolehditaan työntekijöiden puolueettomuudesta ja kulttuurisensitiivisyydestä.
11. Asiakassuunnitelmassa laaditaan yhdessä nuorilähtöiset konkreettiset tavoitteet sekä huolehditaan selkeästä kielestä neuvottelussa ja paperilla.
12. Jokaisella asiakassuunnitelmaan osallistujalla on oma vastuunsa ja toimijat sopivat yhteydenpidosta vastuiden toteutumisen varmistamiseksi.
13. Jälkihuollon sosiaalityöntekijä/sosiaaliohjaaja ottaa yhteyttä nuoreen asiakassuunnitelman jälkeen nuoren tuen riittävyden ja sopivuuden varmistamiseksi sekä asiakassuunnitelman sujumisen arvioimiseksi.

14. Nuori on asiakassuunnitelman tähti ja antaa sille hyväksynnän.

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Diakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Asiakassuunnitelmaan valmistautuminen

1. Ennen asiakassuunnitelmaa jälkihuollon sosiaalityöntekijä/-ohjaaja on yhteydessä nuoreen, jolloin sovitaan nuoren toiveiden mukaan, keitä asiakassuunnitelmaan osallistuu ja mistä nuori kaipaisi lisää tietoa tai haluaisi jutella.
2. Asiakassuunnitelmaan voidaan kutsua muita ammattilaisia kertomaan mahdollisuuksista, jonka jälkeen nuori voi halutessaan jäädä pohtimaan tarvettaan palveluille saamansa tiedon perusteella, esimerkiksi tiedon tarve saattaa koskea päihde- ja mielenterveyspalveluita tai KELA:n kuntoutusmahdollisuuksia.
3. Asiakassuunnitelmaan voi osallistua jälkihuollon sosiaalityöntekijän/-ohjaaja ja nuoren lisäksi mm.:
  - a. Nuoren läheisiä ja ystäviä
  - b. Nuoren kanssa työskenteleviä henkilöitä (esim. tukihenkilö, terapeutti tai muu sosiaali- ja terveysalan ammattihenkilö)
  - c. KELAn erityistyöntekijä, joka voi kertoa KELAn etuuksista ja kuntoutusmahdollisuuksista.
  - d. Opiskeluhuollon tai TE-keskuksen edustaja
4. Jälkihuollon edetessä asiakassuunnitelman sisältö rakennetaan yhdessä nuoren kanssa sellaiseksi, että se vastaa nuoren tarpeita. Kun työllistymiseen ja opintoihin liittyvät asiat ovat ajankohtaisia, niiden suunnitteluun käytetään aikaa, jos nuori kokee tarvitsevansa tukea.
5. Jos nuori muuttaa toiselle paikkakunnalle, jälkihuollon työntekijä varmistaa, että nuoren jälkihuolto jatkuu uudella paikkakunnalla. Tarpeen mukaan pidetään siirtoneuvottelu tai sovitaan muuten jälkihuollon siirtymisestä.

SeAMK

SONet BOTNIA

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖDiakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Asiakassuunnitelman kulku

1. Ensimmäinen jälkihuollon asiakassuunnitelma tehdään hyvissä ajoin ennen sijaishuollon päättymistä nuoren, sijaishuoltopaikan, huoltajien, asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja jälkihuollon sosiaalityöntekijän/-ohjaajan kesken. Mikäli sijoitus on lyhyempi, suunnitelma tehdään heti, kun se on mahdollista. Ennen jälkihuollon ensimmäistä asiakassuunnitelmaa on aloitettu jo hyvissä ajoin itsenäistymistaitojen harjoittelu ja jälkihuollon suunnittelu.
2. Ensimmäisessä jälkihuollon asiakassuunnitelmassa suunnitellaan asumista jälkihuollon aikana, itsenäistymisvarojen käyttöä (mm. omaan kotiin tarvittavat huonekalut ja kodinkoneet), tarvittavat etuudet, sekä arvioidaan tuen tarvetta jälkihuollon aikana.
3. Asiakassuunnitelmassa nuori sekä hänen toiveensa ja tarpeensa ovat keskiössä.
4. Asiakassuunnitelmassa sovitaan selkeät tavoitteet ja vastuut nuoren tarpeiden ja toiveiden pohjalta.
5. Asiakassuunnitelmaan kirjataan nuoren keskeiset aikaisemmat ja nykyiset palvelut, osallistujien näkemykset nuoren tilanteesta ja hyvinvoinnista nykyhetkellä sekä tavoitteet ja keinot tavoitteiden saavuttamiseksi. Asiakassuunnitelmassa kiinnitetään huomiota nuoren vahvuuksiin ja tulevaisuuden suunnitelmiin sekä tuetaan niiden löytymiseen.
6. Asiakassuunnitelmassa sovitaan myös nuoren ja jälkihuollon sosiaalityöntekijän/-sosiaaliohjaajan tapaamisista. On tärkeää sopia myös asiakassuunnitelmatyöskentelyyn liittyvistä muista tapaamisista, jos nuorella on tarvetta. Esimerkiksi voidaan sopia tapaamisia nuoren kanssa jonkin tietyn teeman käsittelemiseksi ilman muuta verkostoa. Jos nuori toivoo elämäkokemusten tai sijaishuollon tapahtumien läpikäymistä, nuoren kanssa sovitaan esim. aikajantäydyntelyä. Nuori voi hyötyä myös omien lastensuojelun aikaisten asiakirjojen läpikäymisestä yhdessä työntekijän kanssa.
7. Asiakassuunnitelmassa varmistetaan nuoren oikeuksien toteutuminen ja kirjataan erilaiset vaihtoehdot nuoren tukemiseksi.

SeAMK

SONet BOTNIA

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Diakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Asiakassuunnitelman jälkeen

1. Sijaishuollon aikana tehdyn jälkihuollon asiakassuunnitelman jälkeen sijaishuolto paikka jatkaa nuoren kanssa jälkihuollon asiakassuunnitelmassa sovittua itsenäistymistyöskentelyä. Nuoren kanssa käydään läpi hänen oikeutensa jälkihuollon aikana esim. Jälkihuollon esitettä hyödyntäen. (linkki) Jälkihuollon sosiaalityöntekijä/-ohjaaja ja sijaishuolto paikan työntekijä sopivat työnjaosta ja siitä, kenen vastuulla on jälkihuollon tuen läpikäyminen.
2. Nuori ja työntekijät toteuttavat asiakassuunnitelmassa sovitut vastuut. Jos muutoksia tulee, ollaan puolin ja toisin yhteydessä.
3. Jälkihuollon sosiaalityöntekijä/-ohjaaja on yhteydessä nuoreen asiakassuunnitelman jälkeen ja varmistaa, onko sovitut asiat toteutuneet ja tarvittaisiinko vielä muuta tukea.
4. Suuremman tuen tarpeen tilanteessa, asiakassuunnitelma pidetään riittävän usein, jotta varmistutaan nuoren saaman tuen riittävydestä.

Tämä hyvän jälkihuollon asiakassuunnitelman check list on tehty Yhdessä aikuisuuteen - Elämässä Eteenpäin (YEE) - hankkeessa hyödyntäen kokemusasiantuntijoiden ja ammattilaisten tietoa sekä tutkimustietoa. Check list soveltuu erityisesti täysi-ikäisten nuorten asiakassuunnitelmatyöskentelyyn jälkihuollossa. Kun asiakassuunnitelmatyöskentelyä suunnitellaan yhdessä nuoren kanssa ja huolehditaan myös jälkikäteen nuoren tarpeista, tuetaan itsenäistymistä, nuoren osallisuutta sekä nuoren omia unelmia.

SeAMK

SONet BOTNIA

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Diakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Anna palautetta työkalun
jatkojalostamiseksi, valtakunnalliseen
käyttöön. noora.aarnio(at)seamk.fi

LÄHTEET

- Heino, Tarja (2009) Family Group Conference from a Child Perspective -Nordic Research Report. National Institute for Health and Welfare: Report 13/2009. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201205085028>
- Hipp Tiia, Pukkio Saana (2016) [Mikä jälki jää? Opas lastensuojelun jälkihuoltotyöhön](#). Lastensuojelun Keskusliitto.
- Lastensuojelun käsikirja: [Jälkihuolto - Lastensuojelun käsikirja - THL](#)
- Lastensuojelun jälkihuollon asiakassuunnitelma (Testissä): [Sosmeta - Asiakirjarakenteet - Lastensuojelun jälkihuollon asiakassuunnitelma \(thl.fi\)](#)
- Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmän loppuraportti: Lastensuojelun jälkihuollon uudistamistyöryhmä. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4084-0>
- Yliruka Laura, Kantoluoto Anne, Heino Tarja, Laine, Terhi & Hipp, Tiia (2020). Itsenäistymistä ja hyvinvointia tukeva jälkihuolto ja nuorten aikuisten sosiaalityön mallinnus. Osana lastensuojelun VIP-nuoren palvelupolkua. THL työpaperit: 32/2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-552-0>
- Toivoa täynnä. Asiakassuunnitelmat nuorten jälkihuollon tukena Pesäpuun nuorten foorumi 16.10.2021 [PowerPoint-esitys \(pesapuu.fi\)](#)

SeAMK

SONet BOTNIA

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Diakonissa-
laitos

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto